

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

VÅR REFERANSE
18/3253

DATO
23.03.2018

Råd om systemviktige foretak

Etter forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) del VII skal Finanstilsynet hvert år, innen utgangen av første kvartal, gi råd til Finansdepartementet om hvilke foretak som bør anses som systemviktige i Norge. I det følgende identifiseres systemviktige foretak etter forskriftskravene.

Systemviktige foretak basert på hovedkriteriene i forskriften

Foretak som oppfyller minst ett av følgende kriterier, skal etter forskriften anses som systemviktige i Norge:

- foretak som ved utgangen av det foregående år hadde forvaltningskapital som utgjorde mer enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP
- foretak som ved utgangen av foregående år hadde utlån til publikum i Norge som utgjorde mer enn 5 prosent av samlede utlån til publikum i Norge

Beregning av begge kriteriene er basert på foretakenes konsernregnskap per 31. desember 2017. Utlån i de deleide kredittforetakene som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, er medregnet forholdsmessig ut i fra eierandeler i foretakene per utgangen av 2017.

De to kriteriene beskrives nærmere under.

Forvaltningskapital som andel av Fastlands-Norges BNP

Tabell 1: Forvaltningskapital i de 15 største norske foretakene (konsern), nominelle verdier i mrd. NOK per 31. desember 2017

		Forvaltnings- kapital	Andel av Fastlands-BNP	Endring i andel fra 2016 (prosentpoeng)
FINANSTILSYNET				
DNB Bank		2 415,0	86 %	0,4
Revisorsentralen				Saksbehandler
Kommunale Banker	Telefon	22 93 98 00 112,9	post@finansnet.no	0,7
0107 Oslo	Telefaks	22 63 02 26	www.finanstilsynet.no	Dir. tlf. 22 93 96 28
Sparebank 1 SR-Bank		243,6	9 %	0,2
Sparebank 1 SMN		214,6	8 %	0,7

Sparebanken Vest	177,7	6 %	0,3
Sparebank 1 Østlandet	162,4	6 %	0,1
Santander Consumer Bank	159,1	6 %	0,4
Sparebank 1 Nord-Norge	150,7	5 %	0,6
Nordea Eiendomskreditt	142,5	5 %	0,9
Sparebanken Sør	114,3	4 %	0,2
Sbanken	83,5	3 %	0,4
Sparebanken Møre	66,4	2 %	0,1
Sparebanken Sogn og Fjordane	51,8	2 %	0,0
Gjensidige Bank	51,5	2 %	0,2
Sparebank 1 Buskerud-Vestfold	51,2	2 %	0,3

I tabell 1 inngår forvaltningskapital i de enkelte norske banker, kredittforetak og finansieringsforetak. Siden andelen beregnes på konsolidert nivå, vil norske foretaks aktivitet i utlandet inngå i forvaltningskapitalen.

Basert på dette kriteriet, anses DNB Bank og Kommunalbanken som systemviktige foretak i Norge.

Andel av utlån til publikum i Norge

Tabell 2: Markedsandeler for utlån til publikum, 15 største norske foretak (konsern), nominelle verdier i mrd. NOK per 31. desember 2017

	Utlån	Markedsandel	Endring i markedsandel fra 2016 (prosentpoeng)
DNB Bank	1 175,7	26,9 %	0,5
Kommunalbanken	271,9	6,2 %	0,2
Sparebank 1 SR-Bank	184,8	4,2 %	0,0
Sparebanken Vest	147,8	3,4 %	0,2
Sparebank 1 SMN	141,9	3,2 %	0,0
Nordea Eiendomskreditt	135,1	3,1 %	0,6
Sparebank 1 Østlandet	120,9	2,8 %	0,8
Sparebank 1 Nord-Norge	99,7	2,3 %	0,0
Sparebanken Sør	97,6	2,2 %	0,1
Sbanken	72,2	1,6 %	0,1
Sparebanken Møre	56,9	1,3 %	0,1
Santander Consumer Bank	56,2	1,3 %	0,1
Gjensidige Bank	46,0	1,0 %	0,0
Sparebanken Sogn og Fjordane	45,2	1,0 %	0,0
Sparebank 1 Buskerud-Vestfold	38,7	0,9 %	0,2

I beregningen av markedsandel inngår utlån til publikum fra samtlige banker, kredittforetak og finansieringsforetak, inkludert filialer av utenlandske foretak, i nevneren. Siden publikumsbegrepet kun omfatter låntakere i Norge, er ikke dette forholdstallet påvirket av foretakenes aktivitet i utlandet.

Også basert på dette kriteriet, anses DNB Bank og Kommunalbanken som systemviktige foretak i Norge.

Tre filialer av utenlandske banker, Nordea, Handelsbanken og Danske Bank, oppfyller også de to forskriftskriteriene. Alle disse tre har forvaltningskapital som utgjør mer enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP og markedsandeler for utlån til publikum over 5 prosent. Siden dette er filialer av utenlandske banker, vil de ikke bli utpekt som systemviktige i Norge.

Andre kriterier

Finanstilsynet skal etter forskriftens § 25 også basere sitt råd på en vurdering av blant annet foretakets størrelse, foretakets omfang av virksomhet i Norge og i andre land, foretakets kompleksitet, foretakets rolle i den finansielle infrastrukturen og hvilken grad foretaket er sammenvevet med resten av det finansielle systemet. Finanstilsynet har derfor valgt å se hen til anbefalinger fra den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) om identifisering av nasjonalt systemviktige foretak.¹

EBA's anbefalinger omfatter kvantitative kriterier som kan suppleres med skjønnsmessige vurderinger for institusjoner som ikke anses systemviktige etter den kvantitative analysen. EBA anbefaler at den skjønnsmessige vurderingen gjøres ved hjelp av enkeltscore på de kvantitative kriteriene eller ved bruk av 49 valgfrie kvalitative og kvantitative indikatorer. Begge de norske forskriftskriteriene er blant disse. I den kvantitative analysen beregnes en score for hver institusjon basert på følgende fire kriterier som vektet likt:

Kriterier	Indikatorer	Vekt
Størrelse	Forvaltningskapital	25 %
Betydning	Verdi av innenlandske betalingstransaksjoner	8,33 %
	Innskudd fra private innskyttere i EU	8,33 %
	Lån til private låntakere i EU	8,33 %
Kompleksitet	Verdi av OTC-derivater	8,33 %
	Grensekryssende forpliktelser	8,33 %
	Grensekryssende fordringer	8,33 %
Sammenkobling	Forpliktelser innen finansmarkedet	8,33 %
	Eiendeler innen finansmarkedet	8,33 %
	Utestående gjeldsinstrumenter	8,33 %

For hver indikator beregnes en verdi som representerer institusjonens andel, uttrykt i basispunkter. Disse indikatorverdiene vektet så sammen til en score per kriterium og deretter en totalscore. Foretak som får totalscore på 350 eller høyere, skal automatisk anses som systemviktige. Nasjonale myndigheter kan øke denne grensen til 425 eller senke den til 275 for å tilpasse grensen til nasjonale forhold.

Datamessige utfordringer ved EBA's metodikk er forklart i vedlegg til Finanstilsynets råd i 2015.

¹ <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/930752/EBA-GL-2014-10+%28Guidelines+on+O-SIIs+Assessment%29.pdf/964fa8c7-6f7c-431a-8c34-82d42d112d91>

Tabell 3: Norske foretaks score etter EBAs metodikk

	Totalscore	Størrelse	Betydning	Kompleksitet	Sammenkobling
DNB Bank	4414	3506	3418	5372	5360
Kommunalbanken	462	599	56	481	714
Sparebank 1 SR-Bank	294	354	285	136	402
Santander Consumer Bank	284	231	260	375	269
Sparebank 1 SMN	252	312	237	86	375
Sparebanken Vest	204	258	236	59	261
Sparebank 1 Nord-Norge	175	219	163	63	253
Sparebank 1 Østlandet	169	236	132	69	240
Sparebanken Sør	120	166	148	22	146
Nordea Eiendomsrett	108	207	87	23	114
Sbanken	85	121	145	6	68
Sparebanken Møre	69	96	99	16	66
Bank Norwegian	53	62	61	85	4
Gjensidige Bank	53	75	65	3	69
Sparebanken Sogn og Fjordane	52	75	75	4	54

I tabell 3 vises indikatorene for de 15 foretakene som scorer høyest ved bruk av EBAs metodikk ved utgangen av 2017. Det fremgår at DNB Bank, som tidligere år, ligger betydelig over EBAs standardgrense for systemviktighet.

Kommunalbanken har også totalscore over standardgrensen med god margin, til tross for at score på kriteriet "betydning" er lav. Verken Kommunalbanken eller andre kredittforetak har konto i Norges Banks oppgjørssystem (NBO), slik at verdien blir null på indikatoren for innenlandske betalingstransaksjoner. Samtidig har foretaket relativt lite utlån til eller innskudd fra kunder i EØS-området, som er de to andre aktuelle indikatorene.

Enkelte av de mellomstore foretakene scorer høyt på noen delindikatorer, men havner under standardgrensen for totalscore (dvs. 350).

Samlet vurdering og råd

Basert på kriteriene i CRR/CRD IV-forskriften og tilleggsvurderinger basert på EBAs anbefalinger, tilrår Finanstilsynet at DNB Bank ASA og Kommunalbanken AS fortsatt anses som systemviktige foretak. Når det gjelder DNB påpekes det at selv om vurderingen av systemviktighet er gjort på grunnlag av virksomheten til DNB Bank ASA, skal bufferkravet også oppfylles av DNB ASA.

For Finanstilsynet

Ann Viljugrein
direktør for bank- og forsikringstilsyn

Inga Baadshaug Eide
fung. seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.